

(Политика, 21. 9. 2011)

После петооктобарских промена, у складу са новом економском политиком, приступило се успостављању нових *равнотежних односа између рада и капитала* како би се обезбедила *флекси*

билност радних односа

и повећала међународна конкурентност српске привреде, те подстакао привредни раст и запошљавање. Због тога је један од првих реформских закона нове власти био Закон о раду којим су била знатно редукована дотадашња права запослених. У орвеловском новоговору за смањење права из радних односа користи се еуфемизам

флексибилност радних односа

који иде на штету запослених (рада), а у корист послодаваца (капитала). Резултати тога су очигледни. Запослени су обесправљенији него икада у новијој историји, а српска привреда је у очајном стању (индустријска производња у 2010. години је за 11,4 одсто мања него у 1998, у време економских санкција), а број запослених се у последњих десет година смањио за 350.000.

И поред тога, Србија и даље иде истим путем, па је (како то пише „Политика”, 15. септембра 2011) Министарство рада и социјалне политике члановима

Социјално-економског савета доставило предлог измена Закона о раду који садржи, по речима ресорног министра, две кључне измене. *Прва доноси промене када је реч о радном односу на одређено време. ММФ је инсистирао на томе да се рад на одређено време са максималних годину дана повећа на три године. Они сматрају да би то подстакло запошљавање. Друга измена, која се односи на исплату отпремнине (послодавац раднику који одлази из предузећа исплаћује отпремнину само за период који је провео у тој фирми, а не за цео радни стаж), такође би, по оцени званичника ММФ-а, требало да мотивише послодавце да запошљавају нове људе.*

Како каже ресорни министар,

ММФ је инсистирао

(не предложио, препоручио или саветовао него управо инсистирао) на овим изменама и представници владе су се на то обавезали у Меморандуму који су потписале са ММФ-ом.

После петооктобарских промена, управо под утицајем ММФ-а, нове власти су

прихватиле неолиберални програм економских промена који је водио ка брзом урушавању ионако слабашне српске привреде. ММФ је то систематски радио у Србији, као и у свим другим земљама где му је владајућа номенклатура омогућила да пресудно утиче на дефинисање модела привређивања и вођење економске политике. Тако је Србији наметнут модел привређивања, који је по својим карактеристикама атипичан – заснива се на (рас)продаји имовине, задуживању, увозу и потрошњи, што је неминовно државу водило у дужничко ропство, а њене грађане у сиромаштво. Оваквим моделом је Србију (као и већину постсоцијалистичких земаља) требало лишити власништва над ресурсима којима располаже и довести је у такву дужничку зависност да буде беспоговорни послушник моћних и богатих, а овај простор је третиран, пре свега, као тржиште за производе и банкарске услуге западних земаља.

У последњој деценији кроз приватизацију смо – уместо најављиваних највећих светских компанија (стратешких партнера) које ће да уведу светске принципе пословања, уложе знатна средства у инвестиције и финансирање социјалних програма – добили углавном домаће „контроверзне“ бизнисмене и белосветске спекуланте, који су кроз приватизацију „опрали“ новац, „очерупали“ предузећа, а раднике отпустили. Спољни дуг је у истом периоду са шест милијарди (наслеђен и умањен за отпис) порастао на 34 милијарде долара, те је Србија потпала под старатељство ММФ-а. Србија је забележила девизни прилив од преко 35 милијарди долара само по основу приватизационих прихода и нових задуживања у иностранству; приближно исти износ забележен је и по основу девизних дознака (грађана) из иностранства. Тај огроман прилив средстава (преко 70 милијарди долара) који је Србија имала у последњој деценији је углавном, уместо у развој привреде, отишао у текућу потрошњу.

Целу претходну деценију ММФ је предлагао (тачније, натурао) и својски подржавао погрешну економску политику. У исто време, владајућа номенклатура, те неолиберални академски економисти и медијски аналитичари, нам упорно представљају ММФ као спаситеља и заштитника наших интереса. Проблем, ипак, није у ММФ-у јер се он одлично стара о интересима оних (светска олигархија и крупни капитал) које заступа, него у нама који, по ко зна који пут, стајемо на исте грабуље и верујемо да нас оне неће поново лупити по глави.